

جریدہ علیہ

مشيخت جليلہ اسلاميہ نك بصريہ ر سيمه ميبره

ذی الحجہ سنہ ۱۳۲۹

عدد ۶۸

شديدك آيدہ بر نشر اولور

آلنهي

امر ایتدیکی آداب نسویه قارشى رعایتسزلیکده بولونمق ایستیورلر . امین اولمی زکه ، بوفعللر ندامتی موجب اوله جقدر .

وطنمز شهدای مسلمینک قانلری ایله اسقا ایدلیکده ؛ هر کون بیکلرجه فلاکتزده دارالخلافه نك جناح رآفته التجا ایچون آقین آقین کلکده ایکن نرم وظیفه مز هوای نفسه متابعت دکل ، بلکه فلاکتزدکانک معاونته مسارعت ایلکدر .

زمان يك اوقدر مغلوب غفلت اولغه مساعد بولونمديفندين دینی ، اخلاقی ، اقتصادی وظائفمزی ادراك ایله عصرک ایجابات مبرمه سنه کوره حرکت ایتک ، هر حال وکارده اسلامیتک بزه امر ایتدیکی وقار وجدیتدن آیریلیوب ظهور آثار رحمته مترقب اولق عهده مزه ترتب ایدن وجانبک اهم واقدمیدر . من الله التوفیق .

(علم کلام)

[۵۹] نجی نسخه دن مابعد

— عرض —

اقسام حادثدن (عرض) ایکی قسمدر . یا ذی حیاته مختصدر . حیات واکا تابع اولان علم ، اراده ، قدرت ، کلام وحواس ظاهره نك بریسیله احساس کبی .

یاخود ذی حیاته مختص دکلدر . اکوان اربعه ایله کیفیات محسوسه کبی .

(اکوان اربعه) حرکت ، سکون ، اجتماع ، افتراقدر .

(کیفیات محسوسه) ده حرارت ، ضیا ، صوت ، طعم ، رایحه کبی حواس ظاهره ایله محسوس اولان شیلردر .

(حرکت) کونان فی آنین فی مکانین یعنی ایکی آنده ایکی مکانه ایکی حصولدر . یاخود

برجسمک برمکاندن مکان آخره انتقال ایتسیدر .

(سکون) کونان فی آنین فی مکان واحد یعنی ایکی آنده برمکانده ایکی حصولدر .

یاخود برجسمک بولوندینی محله قرار ایتسیدر .

حرکت ایله سکون متکلمینه کوره ایکی امر موجود اولوب برموضعده برآنده جهت

واحددهن ایکیبی برابر بولنه مدقلرندن بینلرنده تقابل تضاد واردر .

حکمایه کوره حرکت : الخروج من القوة الى الفعل علی سبیل التدریج یعنی قوه دن

فعله تدریج طریقله خروج ایتکدر . سکون ایسه عدم الحركة عما من شأنه ان یحرک .

یعنی حرکت شأنندن اولان شیئك عدم حرکتی در . بناءً علیه حکمایه کوره ببنارنده تقابل عدم والملكه واردر . زیرا حرکت ، وجودی سکون ایسه عدمی در .

(اجتماع) ایکی جسمك آره‌سنه اوچنجهی بر جسمك تخللی ممکن اولماقدیر .

(افتراق) ایکی جسمك آره‌سنه اوچنجهی بر جسمك تخللی ممکن اولماقدیر .

اکثر متکلمینه کوره قدم ایله حدوث یالکیز زمانی در . قدم ذاتی و حدوث ذاتی فلاسفه اصطلاح‌ننددر . بعض متکلمین ایسه (ذاتی) یه‌ده قائل اولمشدر .

بناءً علیه بعض متکلمینه کوره (قدیم) ایکی قسمدر : قدیم ذاتی ، قدیم زمانی در .

(قدیم ذاتی) وجودی غیره محتاج اولمایان و غیر ایله مسبوق بولمیان در . اتفاقاً ذات باریك قدیم اولمی کبی .

(قدیم زمانی) وجودی عدم ایله مسبوق اولمایان در عندنا باری‌لعالانك ذاتی وصفاتی

وعندالحکماء هیولی و صورت ایله عقول و افلاک کبی . قدیم زمانی قدیم ذاتی دن اعمدر .

بعضیلری ده (قدیم اضافی) دیه بر قسم ده‌اعلاوه ایشماردر که اوده بر شیئك وجودندن کچن

زمان دیگر لرینك وجودندن کچن زماندن اکثر اولمشدر . بابانك وجودیله اولادینك وجودی کبی .

(حادث) دخی ایکی قسمدر : حادث ذاتی ، حادث زمانی در .

(حادث ذاتی) غیر ایله مسبوق و وجودی آخرك ایجادینه محتاج اولان در . یعنی

وجودی غیردن اولماقدیر .

(حادث زمانی) عدم ایله مسبوق اولوب وجودینی عدم سبق ایشماس اولاندر . یعنی

یوق ایکن وار اولمشندن عبارتدر . زیدك و عمروك حدوثی کبی .

حادث ذاتی ، حادث زمانی دن اعمدر . هر حادث زمانی ، حادث ذاتی در . فقط هر حادث

ذاتی ، حادث زمانی دکلدر . حکمایه کوره علة اولی و عقل اول حادث ذاتی در .

زیرا مبدأ واجب ایله مسبوقدر . فقط حادث زمانی دکلدر . چونکه وجودینی عدم

سبق ایتماشدر . بلکه قدیم زمانی ایله قدیمدر

(حادث اضافی) ایسه بر شیئك وجودندن کچن زمان دیگرینك وجودندن کچن

زماندن اقل اولاندر .

— حکمایه کوره (معلوم) ك اقسامی —

عندالحکماء (معلوم) ایکی قسمدر . معدوم ، موجوددر .

(معدوم) خارجده و ذهنده اصلاً بتحقی ایشمان شیدر .

(موجود) خارجده ویا ذهنده تحقق ایدن شیدر .
 موجود : ایکی نوعدر . موجود خارجی ، موجود ذهنی در .
 موجود خارجی : آثار کندیسندن ظاهر اوله جق واوزینه احکام ترتب ایده جک
 بوجه اصیلی ایله تحقق ایدن شیدر .
 موجود ذهنی : آثارک ظهوری واحکامک ترتبی بولمیب وجه ظلی ایله ترتب ایدن
 شیدر .

وجود ذهنیه قائل اولانلردن بعضیسی ذهنده حاصل اولان صورت ، (معلوم) ک
 شبح وظلی اولدیفنه دیکرلریده ذهنده حاصل اولان شیء (معلوم) ک نفس ماهیتی اولوب
 لکن اوشی وجود ظلی غیر اصیلی ایله ذهنده موجود اولدیفنه ووجود اصیلی اوزینه
 ترتب ایدن آثار وجود ظلی غیر اصیلی اوزینه ترتب ایتدیکنه ذاهب اولدیلر .
 بناءً علیه آشک وجود اصیلی سندن ظهور ایدن حرارت واوزینه ترتب ایدن احراق ،
 وجود ظلیسی اوزینه ترتب ایتز . و آتشی تفکر وملاحظه ایله حرارت طویولمز .
 وذهنک ، دماغک یا نفسی لازم کلز .

موجود خارجی : ایکی در . بری (واجب) دیکری (ممکن) در .
 تحقق وجودی بذاته اولورسه (واجب) ، تحققی بذاته اولورسه (ممکن) دینور .
 (ممکن) ده ایکی در . بری (جوهر) ، دیکری (عرض) در .
 جوهر : محلدن مستغنی اولوب موضوع ومحل مقومده اولیان وذاتیه قائم اولان
 موجود ممکندر .

عرض : بر محل مقومده بولنان وجوهله قائم واکا عارض اولان احوال و اوصافدر .
 کلک قرصیلنی کنی که کل ، جوهر قرصیلق ، عرضدر .

(جوهر) بش قسمدر . هیولی ، صورت ، جسم ، نفس ، عقلدر .
 زیرا جوهر یا محل اولور یا اولساز . محل اولورسه (هیولی) در . محل اولیان
 دخی یا محله حال اولور یا اولماز . محله حال اولان (صورت) در . حال اولیانده
 یا محل ایله حالین یعنی هیولی ایله صورتدن مرکب اولور یا اولساز . مرکب اولان
 (جسم) در . مرکب اولیانده یا تدبیر وتصرف ایله بدنه تعلقی اولور یا اولماز . تعلقی
 اولورسه (نفس) در . اولمازه (عقل) در .

(عرض) طقوزدر . کم، کیف، این، متی، وضع، ملک، اضافت، فعل، انفعال در .
 شواقسام تسعه ایله برده جوهرک مجموعنه (مقولات عشره) تسهیمه اولنور . بونلر
 بوتون موجودات ممکنه نك اجناس عالیہ سیدر . نه قدر موجودات وار ایسه جمله سی
 بومقولات عشره یه منحصر در .
 سید شریف جرجانی رحمه الله علیه موجود ممکن ایله مقولات عشره یی شو وجهله
 نظم و ترتیب بویورمشلردر .

موجود، منقسم بدو قسم است نزد عقل

یا واجب الوجود و یا ممکن الوجود

ممکن، دو کشت یقین: جوهر و عرض

جوهر، به پنج قسم شد ای ناظم عقود

جسم و دو اصل او که هیولی و صورتست

پس نفس و عقلی، این همه را یاد گیرزود

نه کشت باز جنس عرض، این دقیقه را

اندر خیال نظم بمن عقل می نمود

کم و کیف و این، متی و مضاف و وضع

پس یفعل و ینفعل و ملک در وجود

اجناس کائنات، مقولات عشر شد

نه کشت کم ازین نه برین دیگری فزود،

حسین عوفی